3

MIESTO MES TAIP IR neprivažiavom, brolyčiai, – prieš pat jo ribą, ties vadinamuoju Industriniu kanalu, degalų rodyklė nusviro iki galo, tarsi tik ką nuknebusios mūsų pačių – cha cha cha – rodyklės, ir variklis užspringo – kre kre kre. Nerimastaut pernelyg nevertėjo, nes visai šalia neonu blykčiojo ir geso melsva geležinkelio stoties iškaba. Mums tik rūpėjo – palikt mašiną *menty* ar, pasidavus pagavusiam mus neapykantos ir žudynių šėlui, pabaigti vakarą paskutiniu *tolčiok* – triukšmingu jos nuleidimu į kanalo vandenis. Pastarasis variantas atrodė patrauklesnis, tad išlipę pristūmėme *tačka* prie pat srutinio vandens – tiršto tarsi kisielius, pagardintas žmogaus gyvybinės veiklos produktais; užteko vieno *tolčiok*, ir ji virto nuo krantinės. Atšokom, kad srutos neaptaškytų *platje*; apačioje pliūkštelėjo, suburbuliavo, ir mašina dingo iš akių. „Sudie, mielasis *drug*“, – pavymui šūktelėjo Džordžis, o Bukas pritarė savo klouniška maniera – o cho cho cho! Patraukėm į stotį, ketindami traukiniu *jechat* tą vieną likusią stotelę iki miesto centro. Tvarkingai sumokėjom už bilietus, kaip tikri džentelmenai oriai vaikštinėjom platforma, o Bukas pilnomis smulkių monetų *karmany* terliojosi su saldumynų automatais, pasirengęs reikalui esant apdalinti šokolado plytelėmis alkstančius ir vargšus – bet tokie akiratyje nesirodė. Paskui sulipome į atbildėjusį *stary* ekspresą, iš pažiūros beveik tuščią. Kad

neprailgtų tos trys kelionės minutės, draskėm sėdynių apmušalus ir tąsėm jų išvirtusius vidurius, o *starina* Bukas grandine velėjo *okno*, kol stiklas sprogo ir išlakstė žiežirbom į šaltą žiemos orą; visi jautėmės gerokai nusistekenę, o broliai, mat nemaža energijos paleidom vėjais tą vakarą, – tik Bukas, tas klouno ir galvijo hibridas, trykšte tryško džiaugsmu; beje, buvo jis *griazny* ir šlykščiai trenkė prakaitu – bruožas, visada nuteikdavęs mane prieš jį. Išlipome centre ir nusliūkinom atgal į pieno barą „Korova“, taip plačiai žioooovaudami, kad Mėnulis, žvaigždės ir gatvės žibintai puikiausiai galėjo matyti mūsų krūminių dantų plombas; galų gale buvome dar *malčiki*, ir ryte mūsų laukė mokykla. Dabar bare buvo daugiau žmonių nei mums išeinant; tipas, kurs anuomet lakiojo po dausas, prisisprogęs pieno su sintemesku ar bala žino kuo, taip iš jų ir negrįžo – burbleno sau toliau: „Ežiai vėžiai myriop pakelėj – iiik – nuo Platono laikų prasti orai.“ Atrodo, kad tą vakarą jis suko trečią ar ketvirtą ciklą – *morda* tiesiog kreidinė, jau nebežmogiško blyškumo, tarsi pats būtų tapęs daiktu. Nusiteikus tokiai ilgai ekskursijai vertėjo užsidaryt vienoje iš kabinų salės gilumoje, nes čia, bendroje patalpoje, su juo vis paišdykaudavo koks *malčik*, nors nepasakysi, kad rimtai – mat visi žinojo, kad „Korova“ gelmėse slypi kietų *mordovoroty* brigada, pasiruošusi numalšint bet kokias riaušes. Nukentėjo jis ir nuo Buko – tas, ėmęs spraustis į kampą (čia išaiškėjo, kad išsiviepęs klouno snukis prastai slepia Buko pakabus), ko gero, sutraiškė jam koją savo didžiuliu *sapog*. Bet žinot, brolyčiai, tas *vek* nieko nejuto – aiškiausiai buvo palikęs kūną.

Bare siurbė pieną, šniaukė koką ir kvailiojo beveik vieni *nadsaty* (vadinamieji niolikmečiai); buvo keletas ir vyresnių – *veki* ir *ženy* (tik, žinoma, ne iš buržujų – tie čia niekada nesilankydavo), kurie juokavo ir šnekučiavosi susimetę prie baro. Sprendžiant iš šukuosenų ir laisvų *platje* (dauguma vilkėjo

palaidus storus megztinius), visa kompanija suėjo iš telestudijos už kampo – matyt, tik ką po repeticijų. Jų *devočki* buvo nepaprastai gyvų *lico* bruožų, plačiom *rot*, raudonom *guby*, labai taisyklingais dantimis ir nuolat kvatojo tarsi rodydamos, kaip joms nusišvilpt į šį sumautą pasaulį. Diskas stereodėžėje keitėsi (Džoni Zivago, rusų *koška*, baigė savo dainušką „Tik kas antrą dieną“), ir stojusios pauzės tyloje viena iš *devočki* – blondinė plačiai šypsančia raudona *rot*, regis, jau senokai perkopusi per trisdešimt, – staiga užtraukė ariją; dainavo trumpai – taktą kitą, matyt, demonstravo, kaip turėtų skambėti jų aptariama muzikinė frazė; balsas nusmelkė mane vėsos gūsiu, o broliai, – tarsi milžiniškas paukštis, įlėkęs į barą, būtų mostelėjęs sparnu; plaukai man ant *plot* stojosi piestu ir per odą leidosi lakstyt šiurpuliai lyg driežiukai – aukštyn žemyn. Mat pažinau, ką ji dainuoja – scena iš Fridricho Giterfensterio operos „Das Bettzeug“, kur herojė perrėžta gerkle išleidžia kvapą su paskutiniais *slovy*: „Gal taip geriau, kas žino.“ Man tiesiog *plot* ėjo pagaugais.

O *starina* Bukas, kaip tyčia, vos spėjęs praryti arijos fragmentą tarsi tėkšteltą į lėkštę *lomtik* karšto kumpio, vėl iškrėtė pokštą iš savo banalybių repertuaro – superdė lūpomis, sustūgo it šunbeždžionė, dusyk bedė dviem išskėstais pirštais į orą ir įjungė savo klouno *smech*. Jo vulgarumas visada mane siutino, ir šįkart nebeištvėriau – išpylė karštis, akis užliejo kraujas ir spjovęs: „Tu išsigimėli. Pašvinkęs seilėtas netaktiškas bestija“, persilenkiau per Džordžį, sėdintį tarp manęs ir Buko, ir *skory* vožiau Bukui į *zuby*. Jam net žiauna atvipo – nieko panašaus iš manęs nesitikėjo; braukdamas *krovy* nuo *guby*, jis nustebęs dėbčiojo pakaitom tai į mane, tai į kruviną delną.

– Už ką tu, šitąjį anąjį? – paklausė kaip avinas. Nedaugelis *vidy*, ką aš padariau, o jei kas ir *vidy*, tai nesuko plaučių. Stereodėžė grojo po senovei – gūdžiai virkavo elektrinė gitara.

– Už tai, kad esi neišauklėta kiaulė, visiškai nenutuokianti, kaip elgtis viešumoje, bičiuli.

Bukas nutaiso nuožmią, pikta lemiančią miną:

– Ir man nepatinka tavo elgesys. Aš tau ne bičiulis ir nebenoriu juo būti. – Išsitraukęs iš kišenės snarglėtą *taštuk*, šluostosi *krovy* ir stebeilijasi į jį toks nustebęs, tarsi kraujas galėtų bėgti kam nori, tik ne jam. Man dingteli, kad tai simboliška: kraujas tarsi turėtų nuplauti skriaudą, padarytą tai dainavusiai *devočka*. O jai nė motais – kvatoja sau visa raudona *rot* su draugais prie baro – cha cha cha – tik balti *zuby* blyksi; matyt, nepastebėjo kokčių Buko vulgarybių. Vadinasi, Bukas padarė skriaudą tik man.

– Ką gi, – sakau, – jei nepatinka ir nebenori – pats žinai, ką daryt, bičiuli.

– Gerai, gerai. Tik nepradėkit, – netikėtai įsikiša Džordžis – taip kietai, kad man tai net užkliūva.

– Tegu Bukas pats sprendžia. Juk turi jis kada nors *žizny* atsistot ant kojų – nebe mažvaikis, – irgi kietai atšaunu Džordžiui.

Krovy tuo tarpu beveik liaujasi bėgęs, bet Bukas siunta:

– Kas davė jam teisę įsakinėt ir *tolčiok* mane, kada užsimanęs? Miką jam į *glaz*, ir dar grandine pridėsiu.

– Žiūrėk man, vyruti, – stengiuosi nekelti balso, kiek tai apskritai įmanoma, kai iš visų kampų aidi stereogarsas, o dausų klajūnas anapus Buko vis garsiau kliedi: „Kibirkščiuok artyn, ultratrumpasis.“ – Sergėkis, o Bukai, jei gyvent vis dar geidi.

Bukas šiepiasi:

– Miką tau į akį. *Bolšoy* ir storą. Neturi teisės taip elgtis. Nepakęsiu, kad be jokio reikalo darytum man *tolčiok*. Nepatinka – eime aiškintis: grandinėm, *nož, britva*.

– *Nož* – kada tik pageidauji, – urzgiu.

– Na baikit abudu, *malčiki*, – ramina mus Pitas. – Argi mes viens kitam ne *drugi*? *Drugi* neturi šitaip elgtis. Žiūrėkit, tie

vėplos jau šaiposi iš mūsų – labai niekinamai, sakyčiau. Negalim sau leisti taip smukti kitų akyse.

– Bet Bukas turi žinoti savo vietą, – tariu. – Taip ar ne?

– Pala pala, – nustemba Džordžis, – ką turi omeny? Pirmąsyk girdžiu, kad kažkas turėtų žinot savo vietą.

– Tiesą sakant, Aleksai, – vėl įsiterpia Pitas, – nereikėjo tau duot Bukui tą neužtarnautą *tolčiok*. Gerbiu tave ir daugiau apie tai nebekalbėsiu, bet jei būtum taip pasielgęs su manimi, tektų atsakyt. Aš viską pasakiau, – ir įmerkė *lico* į stiklą su pienu.

Juntu, kaip pagauna *razdraž*, bet vaidinu ramų:

– Juk turi būti vadas, turi būti disciplina. Sutinkate? – jokio atsako – net nelinkteli nė vienas. Viduje viskas užverda, tad dar labiau stengiuosi šnekėt santūriai: – Man regis, aš jau senokai jūsų vadas. Visi mes *drugi*, bet kažkas juk turi būti pirmas. Tiesa? – jie lyg ir linkteli, bet kažkaip nenoriai. Bukas *sušit* paskutinius lašus *krovy* ir balažin kodėl pritaria:

– Tiesa, tiesa. Gerai jau, *zamiali*. Matyt, visi persitempėm iš nuovargio. Nebešnekam apie tai.

Nieko sau – mane jo išmintingas tonas stačiai pribloškia, sakyčiau, net nugąsdina. Bukas stebina toliau:

– Dabar geriausia čiūčia liūlia, tad traukiame namolio, ar ne? – kiti pritariamai sulinksi – taip taip taip. Aš teisinuosi:

– Bukai, suprask mane teisingai – na, dėl to *tolčiok* į *rot*. Viskuo muzika kalta. Darausi *bezumny*, kai kas trukdo dainuoti taip, kaip dainavo ta *ptica*. Taip jau išėjo.

– Dabar geriausia keliaut namo ir krist į *spiačka*, – atsiliepia Bukas. – Augantis organizmas reikalauja daug miego, ar ne? – kiti vėl sulinksi – taip taip.

– Ir aš manau, kad pats laikas traukt namo, – pritaria. – Buko pasiūlymas *chorošy*. Jei nesusitiksim ryt dieną, bičiuliai, tai vakare – tuo pat metu šitoj pačioj vietoj?